

Ministerul Educației și Cercetării

Codul de etică și bună conduită în cercetare, dezvoltare și inovare al personalului CDI din organizațiile de cercetare - Domeniul: Științe sociale și științe umaniste, din 16.12.2025

Parte integrantă din [Ordin 6905/2025](#)

În vigoare de la 23 decembrie 2025

Publicat în Monitorul Oficial, Partea I nr. 1192 din 23 decembrie 2025. Formă aplicabilă la zi, **06 februarie 2026**.

Preambul

Prezentul cod se bazează pe prevederile legislației naționale - Legea [nr. 183/2024](#) privind statutul personalului de cercetare, dezvoltare și inovare și este armonizat cu standardele și principiile stabilite în Codul european de conduită pentru integritatea cercetării (ALLEA, 2023), Orientările de etică pentru științe sociale și umaniste ale Comisiei Europene (Orizont Europa, 2021) și Orientările Comitetului Național Norvegian pentru Etica Cercetării în Științe Sociale și Umaniste (NESH).

Codul promovează normele de cercetare independentă, fiabilă, de calitate și responsabilă în domeniul științelor socioumane, pentru a încuraja o cultură a integrității, responsabilității și respectului pentru demnitatea umană în toate etapele procesului de cercetare, de la conceperea proiectului și colectarea datelor până la analiză, diseminare și publicare. Acesta reflectă specificitățile cercetării în domeniul științelor socioumane, unde interacțiunea cu indivizii, comunitățile, culturile, valorile și instituțiile este o caracteristică definitorie.

Ținând cont de provocările în continuă evoluție generate de digitalizare, globalizare, presiunile politice și sociale, dezvoltare durabilă și implicarea publică sporită, prezentul cod își propune:

- a) încurajarea reflecției și responsabilității etice la nivel individual și instituțional;
- b) sprijinirea unor practici de cercetare transparente și corecte în domeniul științelor socioumane;
- c) protejarea drepturilor, demnității și autonomiei participanților la cercetare;
- d) asigurarea utilizării responsabile a datelor și cunoștințelor, în special în contexte care implică populații vulnerabile, subiecte sensibile sau implicații sociopolitice;
- e) promovarea încrederii în știință și în relevanța cercetării pentru societate și pentru susținerea interesului public.

Pot exista zone gri între cercetare și alte forme de producție de cunoștințe, care pot avea scopuri, niveluri de independență, sisteme de control al calității și practici de publicare diferite. Prin urmare, cercetătorii și instituțiile de cercetare ar trebui să specifice ce anume constituie cercetare și ce anume constituie diseminarea de cunoștințe. Dacă analizele, rapoartele și evaluările se bazează pe

cercetare, acestea trebuie să respecte normele de etică a cercetării. În timpul procesului de cercetare pot apărea și întrebări etice care nu sunt luate în considerare în principiile directoare. Cercetătorii trebuie să identifice și să ia în considerare dilemele etice și să dea dovadă de o judecată reflexivă și articulată. Liniile directoare pot contribui la această practică prin sublinierea preocupărilor și obligațiilor care ar trebui luate în considerare.

Cercetarea în domeniul Științe sociale și științe umaniste se bazează pe următoarele principii: integritate și onestitate intelectuală, rigoare și excelență profesională, respectul pentru diversitate și colaborare interculturală, responsabilitate în aplicarea cunoștințelor și confidențialitate și respect pentru acuratețea și transparența datelor de cercetare.

În situații de risc sau de dubiu, cercetătorii se pot adresa comisiilor de etică relevante sau organismelor profesionale nominalizate în codurile de deontologie profesională, dacă este cazul. Organizațiile CDI au obligația să promoveze o cultură a reflecției etice asupra demersului de cercetare.

ARTICOLUL 1 Dispoziții generale (1) Prezentul cod se aplică activităților de cercetare, dezvoltare și inovare desfășurate de organizațiile de cercetare în cadrul Panelului IV - Științe sociale și umaniste (SSU) (Științe juridice, Sociologie, științe administrative și științe ale comunicării, Științe politice, studii de securitate, științe militare, informații și ordine publică, Științe economice și administrarea afacerilor, Psihologie, științe ale educației, educație fizică și sport); (Filologie, Filosofie, Istorie și studii culturale, Teologie, Arhitectură și urbanism, Arte vizuale, Artele spectacolului și muzică), indiferent de instituție sau formă de finanțare. El vizează cercetători, asistenți de cercetare, studenți doctoranzi și postdoctoranzi, personal suport CDI din organizațiile de cercetare.

(2) Scopul prezentului cod este de a oferi un cadru etic cuprinzător organizațiilor de cercetare implicate în activități de cercetare în domeniile SSU.

(3) Cercetarea în științe sociale și umaniste se întemeiază pe următoarele principii fundamentale, care asigură desfășurarea responsabilă a cercetării și protejarea persoanelor și comunităților implicate și care sunt aplicabile în toate disciplinele și metodologiile și trebuie respectate în toate fazele procesului de cercetare:

a) respect pentru demnitatea umană și autonomie: cercetătorii vor respecta demnitatea, integritatea personală, intimitatea, autodeterminarea și libertatea persoanelor implicate în cercetare. Participarea trebuie să fie întotdeauna voluntară și bazată pe consimțământul informat, cu o sensibilitate deosebită față de grupurile vulnerabile sau persoanele cu capacitate redusă de consimțământ (de exemplu, copii, persoane cu dizabilități, persoane strămutate);

b) integritate științifică: cercetătorii trebuie să depună eforturi pentru onestitate, transparență și responsabilitate în toate aspectele muncii lor: proiectarea cercetării, colectarea datelor, interpretarea și publicarea. Aceasta include evitarea fabricării, falsificării, plagiatului și a oricărei alte forme de abatere în cercetare. Plagiatul constă în expunerea într-o operă scrisă sau o comunicare orală,

inclusiv în format electronic, a unor texte, expresii, idei, demonstrații, date, ipoteze, teorii, rezultate ori metode științifice extrase din opere scrise, inclusiv în format electronic, ale altor autori, fără a menționa acest lucru și fără a face trimitere la sursele originale;

Autoplagiatul constă în expunerea într-o operă scrisă sau o comunicare orală, inclusiv în format electronic, a unor texte, expresii, demonstrații, date, ipoteze, teorii, rezultate ori metode științifice extrase din opere scrise, inclusiv în format electronic, ale aceluiași sau acelorași autori, fără a menționa acest lucru și fără a face trimitere la sursele originale;

c) responsabilitate socială: cercetarea trebuie să contribuie la binele public, să susțină valorile democratice și să promoveze justiția socială și dezvoltarea durabilă a mediului și a societății. Cercetătorii ar trebui să reflecteze critic asupra modului în care cercetarea lor are impact asupra indivizilor, grupurilor și societății în general, inclusiv asupra potențialului său atât pentru beneficii, cât și pentru daune;

d) respectarea vieții private și a confidențialității: cercetătorii vor respecta și proteja confidențialitatea și viața privată a participanților. Toate datele cu caracter personal trebuie prelucrate în conformitate cu legislația relevantă privind protecția datelor (de exemplu, GDPR) și cu standardele etice;

e) echitate, nediscriminare și egalitate: cercetătorii trebuie să se asigure că munca lor promovează egalitatea de tratament și evită orice formă de discriminare bazată pe etnie, sex, religie, convingeri politice, vârstă, dizabilitate sau statut socioeconomic;

f) libertatea cercetării și libertatea academică: cercetătorii au dreptul la libertate academică, inclusiv libertatea de a alege subiecte, metode și canale de diseminare, dar și obligația de a desfășura cercetări în mod etic, responsabil și în conformitate cu normele legale și instituționale;

g) transparență și deschidere: cercetătorii trebuie să fie deschiși în ceea ce privește obiectivele, sursele de finanțare, afilierile și potențialele conflicte de interese. Aceștia trebuie să se asigure că procesele și rezultatele cercetării sunt comunicate clar, precis și accesibil, inclusiv publicului nonacademic, atunci când este relevant.

ARTICOLUL 2 Responsabilitățile cercetătorilor (1) Cercetătorii din organizațiile de cercetare din domeniul științelor sociale și umaniste poartă responsabilitatea individuală și colectivă de a-și desfășura munca în mod etic, legal și cu integritate intelectuală. Aceste responsabilități se aplică indiferent de vechimea în muncă, disciplină sau afiliere instituțională.

(2) Cercetătorii trebuie să respecte legislația națională, convențiile internaționale și codurile de conduită instituționale relevante pentru etica și integritatea cercetării.

(3) Cercetătorii trebuie să se asigure că munca lor este caracterizată de acuratețe, onestitate, transparență și responsabilitate în toate fazele cercetării - proiectare, implementare, analiză și publicare.

(4) Cercetătorii sunt obligați să se abțină de la orice formă de abatere de la etica cercetării, inclusiv:

a) plagiat, autoplagiare sau trimiterea în dublu a aceleiași lucrări;

b) manipularea autoratului (de exemplu, adăugarea de autori invitați sau omiterea colaboratorilor de drept);

c) raportarea părtinitoare sau selectivă a constatărilor;

d) generalizarea rezultatelor fără recunoașterea limitărilor teoretice sau metodologice implicite.

(5) Autoratul trebuie să reflecte contribuții reale și substanțiale la cercetare. Persoanele nu trebuie menționate ca autori decât dacă au contribuit în mod semnificativ la concepție, analiza datelor sau scriere. Calitatea de autor se obține dacă sunt îndeplinite simultan 4 contribuții: participare la proiectarea cercetării, colectarea datelor de bază, analiza și/sau interpretarea acestora, redactarea și/sau revizuirea critică în raport cu opiniile recenzorilor, aprobarea formei finale a manuscrisului, asumarea responsabilității pentru conținutul articolului. Autorii includ după secțiunea Concluzii o listă în care sunt specificate contribuțiile fiecărui autor. Autorii recunosc munca și contribuțiile importante ale celor care nu îndeplinesc criteriile pentru autor: tehnicieni, laboranți, operatori de teren (care efectuează activități de rutină), inclusiv personal de birou, asistenții și finanțatorii care au permis cercetarea și îi menționează la secțiunea "Acknowledgements".

(6) Cercetătorii trebuie să respecte confidențialitatea datelor cu caracter personal și să asigure o gestionare securizată a datelor pe tot parcursul ciclului de viață al cercetării, inclusiv anonimizarea și stocarea adecvată a informațiilor sensibile.

(7) Cercetătorii trebuie să identifice, să declare și să gestioneze orice conflicte de interese personale, financiare sau instituționale care ar putea afecta obiectivitatea sau credibilitatea muncii lor.

(8) Cercetătorii seniori au datoria de a sprijini cercetătorii aflați la începutul carierei, de a promova conștientizarea etică și de a încuraja desfășurarea responsabilă a cercetării în cadrul echipelor lor.

(9) Cercetătorii trebuie să disemineze rezultatele în mod veridic, evitând senzaționalismul sau denaturările, în special în comunicarea publică și în aparițiile în mass-media.

(10) Utilizarea inteligenței artificiale în cercetarea socioumană trebuie să respecte principiile prevăzute de Recomandarea UNESCO privind Etica Inteligenței Artificiale (2021) și Regulamentul (UE) [nr. 1.689/2024](#) de stabilire a unor norme armonizate privind inteligența artificială și de modificare a Regulamentelor (CE) [nr. 300/2008](#), (UE) [nr. 167/2013](#), (UE) [nr. 168/2013](#), (UE) [2018/858](#), (UE) [2018/1.139](#) și (UE) [2019/2.144](#) și a Directivelor [2014/90/UE](#), (UE) [2016/797](#) și (UE) [2020/1.828](#) (Regulamentul privind inteligența artificială). Utilizarea programelor de inteligență artificială pentru scriere, editare, interpretare de date, generare de conținut audio-video, corectură gramaticală, verificare a referințelor trebuie să fie recunoscută ca atare în produsul cercetării. Utilizarea programelor de inteligență artificială nu exonerează cercetătorii de răspundere în cazul în care produsul rezultat implică abateri de la etica cercetării.

(11) Ghidul privind drepturile și comercializarea proprietății intelectuale elaborat de Autoritatea Națională pentru Cercetare în anul 2025 stipulează că rezultatele sau creațiile generate în urma activităților de cercetare vor fi protejate prin drepturi de proprietate intelectuală (DPI). DPI trebuie

notificate instituției, care stabilește dacă trebuie înregistrate și, dacă este cazul, condițiile de valorificare ale acestora. Veniturile obținute DPI se împart între autori, instituție, finanțatori, cu respectarea cotei-părți către autori de cel puțin o treime din venitul net. Instituția are obligația de a prezenta modul de calcul al sumelor ce se cuvin autorilor. Autorii au obligația de a informa instituția cu privire la rezultatele cercetării finanțate public, susceptibil de protecție prin DPI. Este interzisă valorificarea individuală a rezultatelor cercetării finanțate din fonduri publice fără acordul instituției.

ARTICOLUL 3 Responsabilități față de participanți și comunități. Tratamentul etic al participanților umani și al grupurilor vulnerabile (1) Cercetarea în științe sociale și umaniste implică frecvent participanți, grupuri și comunități umane. Este datoria etică a cercetătorului să respecte drepturile, demnitatea, autonomia și valorile culturale ale acestora.

(2) Atunci când cercetarea implică copii, persoane cu dizabilități, comunități minoritare, deținuți sau orice grup aflat într-o poziție de dependență sau dezavantaj, trebuie aplicate garanții suplimentare. Trebuie acordată o atenție deosebită atunci când sunt implicați minori, persoane în vârstă, persoane cu dizabilități, comunități marginalizate sau persoane aflate sub autoritatea instituțională (de exemplu, deținuți, studenți, pacienți). Cercetătorii trebuie să evite exploatarea dezechilibrelor de putere și să asigure o participare echitabilă. Respectarea demnității, autonomiei și drepturilor participanților este o piatră de temelie a cercetării etice în științele sociale și umaniste. Cercetătorii trebuie să fie deosebit de atenți atunci când lucrează cu indivizi sau grupuri expuse unei vulnerabilități crescute. Cercetătorii trebuie să justifice includerea persoanelor vulnerabile și să se asigure că participarea nu adâncește marginalizarea sau inegalitatea.

(3) Orice participare umană la cercetare trebuie să fie voluntară, bazată pe consimțământul prealabil, explicit și informat.

(4) Consimțământul trebuie să se bazeze pe informații suficiente și accesibile privind:

- a) scopul, metodele și finanțarea cercetării;
- b) riscuri și beneficii posibile;
- c) gestionarea datelor și confidențialitatea acestora;
- d) dreptul de a se retrage în orice moment, fără nicio consecință.

Cercetătorii trebuie să obțină consimțământul voluntar, prealabil și informat de la toți participanții, adaptat la context, nivelul de alfabetizare și mediul cultural al persoanelor implicate.

(5) Consimțământul informat trebuie să includă:

- a) scopul studiului și sursa de finanțare;
- b) proceduri și riscuri potențiale;
- c) dreptul de a refuza sau de a se retrage în orice moment;
- d) cum vor fi asigurate confidențialitatea și protecția datelor.

(6) Respectarea vieții private și asigurarea confidențialității datelor sunt obligații etice nenegociabile. Cercetătorii trebuie să garanteze anonimatul și confidențialitatea tuturor participanților, cu excepția cazului în care își dau consimțământul explicit în alt mod. Înregistrările digitale, transcrierile

interviurilor sau răspunsurile la sondaj trebuie stocate în siguranță, iar accesul trebuie restricționat. Tehnicile de anonimizare trebuie aplicate ori de câte ori diseminarea rezultatelor poate duce la reidentificare. Acest lucru este valabil și pentru materialele vizuale (de exemplu, fotografii, videoclipuri) și contextele de cercetare online (de exemplu, rețelele sociale, etnografia digitală). Protejarea identității participanților este o cerință etică esențială în cercetare. Cercetătorii trebuie să se asigure că se realizează:

- a) anonimizarea sau pseudonimizarea datelor, ori de câte ori este posibil;
 - b) protocoale clare pentru consimțământul informat privind utilizarea și publicarea datelor;
 - c) respectarea dreptului participanților de a-și retrage consimțământul și de a-și elimina datele.
- Trebuie acordată o atenție deosebită atunci când se lucrează cu populații vulnerabile, contexte sensibile din punct de vedere politic sau surse de date online.

(7) Cercetătorii trebuie să ia toate măsurile rezonabile pentru a evita vătămarea fizică, psihologică, juridică sau socială a participanților. Aceasta include anticiparea și atenuarea riscurilor indirecte, cum ar fi prejudiciul reputațional, traumele secundare sau suferința emoțională sau lezarea de orice fel a intereselor lor legitime. Cercetătorii trebuie să evalueze cu atenție și să atenueze potențialele daune fizice, psihologice, juridice sau sociale aduse participanților. Riscurile trebuie să fie proporționale cu beneficiile așteptate în materie de cunoștințe și să fie comunicate clar participanților (eșantioane, reprezentativitate, transparență).

(8) Participanții trebuie informați despre dreptul lor necondiționat de a se retrage din studiu în orice moment, fără consecințe negative sau necesitatea unei justificări. Cercetătorii ar trebui să ofere, de asemenea, participanților oportunități de a primi feedback sau de a fi informați la sfârșitul studiului.

(9) Implicarea participanților trebuie să reflecte conștientizarea sensibilităților culturale, a valorilor și a structurilor sociale, în special în contexte interculturale, interconfesionale sau indigene. Cercetătorii sunt încurajați să se consulte cu reprezentanții comunității și să își adapteze metodologiile în consecință.

(10) Participanților ar trebui să li se ofere rezumate accesibile ale rezultatelor cercetării, inclusiv oportunități de feedback sau clarificări, acolo unde este cazul.

ARTICOLUL 4 Proiectarea cercetării și proceduri de revizuire etică (1) Cercetarea responsabilă necesită o proiectare atentă și o evaluare etică prealabilă pentru a asigura integritatea procesului și protecția tuturor părților interesate implicate.

(2) Cercetarea în științe sociale și umaniste trebuie să fie solidă din punct de vedere metodologic, clar justificată și bazată pe cunoștințele existente. Orice deficiențe în designul cercetării (de exemplu, eșantionarea, analiza datelor, contextualizarea) pot duce la expunerea nejustificată din punct de vedere etic a participanților la riscuri sau daune.

(3) Cercetătorii sunt obligați să își desfășoare activitatea în conformitate cu legislația națională, regulile instituționale și standardele profesionale. Aceasta include îndrumări etice, drepturi de proprietate intelectuală, legi privind protecția datelor și proceduri specifice sectorului.

(4) Orice cercetare care implică participanți umani trebuie supusă evaluării și aprobării comisiei de etică a instituției gazdă sau unui alt organism autorizat. Proiectele trebuie să ofere: descrierea obiectivelor și a metodologiei; justificare etică și analiză prejudiciu-beneficiu; planul de gestionare și protecție a datelor; proceduri pentru consimțământul informat; măsuri pentru siguranța și anonimatul participanților. Nici o cercetare care implică participanți umani nu poate începe fără o autorizare etică documentată.

(5) Toate conflictele de interese reale sau potențiale - financiare, instituționale sau personale - trebuie declarate și gestionate transparent. Cercetătorii trebuie să evite situațiile care pot compromite independența științifică sau pot crea o percepție de părtinire.

(6) Cercetătorii trebuie să reflecteze asupra relevanței societale și a impactului potențial al muncii lor și să evite proiectele care ar putea cauza daune sau exacerba nedreptatea socială. Aceasta include conștientizarea consecințelor neintenționate și eforturile de a asigura că rezultatele cercetării sunt accesibile, semnificative și justificabile din punct de vedere etic.

ARTICOLUL 5 Gestionarea datelor și diseminarea rezultatelor (1) Datele de cercetare în științe sociale și umaniste, în special atunci când implică participanți umani, trebuie gestionate cu integritate, transparență și cu respectarea strictă a standardelor legale și etice. Gestionarea corectă a datelor este esențială pentru a asigura calitatea cercetării, respectarea standardelor legale și protejarea drepturilor și demnității participanților. Cercetătorii au atât obligația legală, cât și cea etică de a gestiona datele în mod responsabil, sigur și transparent, cu respectarea Regulamentului (UE) [nr. 679/2016](#) privind protecția persoanelor fizice în ceea ce privește prelucrarea datelor cu caracter personal și privind libera circulație a acestor date (Regulamentul general privind protecția datelor) și a Legii [nr. 190/2018](#) privind măsuri de punere în aplicare a Regulamentului (UE) 2016/679 al Parlamentului European și al Consiliului din 27 aprilie 2016 privind protecția persoanelor fizice în ceea ce privește prelucrarea datelor cu caracter personal și privind libera circulație a acestor date și de abrogare a Directivei [95/46/CE](#) (Regulamentul general privind protecția datelor), cu modificările ulterioare.

(2) Cercetătorii sunt obligați să asigure acuratețea, caracterul complet și verificabilitatea datelor pe care le colectează și le utilizează. Fabricarea, falsificarea sau manipularea intenționată a datelor de cercetare este strict interzisă. Toate înregistrările trebuie păstrate într-un mod care să permită verificarea și reproductibilitatea rezultatelor.

(3) Toate datele care conțin informații cu caracter personal trebuie prelucrate în conformitate cu legislația națională și europeană privind protecția datelor (de exemplu, GDPR). O atenție deosebită trebuie acordată pentru:

- a) obținerea și documentarea consimțământului informat;
- b) stocarea securizată a datelor cu caracter personal sau sensibile;
- c) anonimizare sau pseudonimizare, acolo unde este necesar. Nerespectarea acestei obligații poate duce la consecințe etice și juridice.

(4) Cercetătorii sunt încurajați să disemineze rezultatele în mod transparent și accesibil, evitând orice distorsiune a constatărilor. Respectând drepturile de proprietate intelectuală și obligațiile de confidențialitate, cercetătorii trebuie să respecte următoarele reguli:

- a) publicarea pe platforme cu acces deschis, acolo unde este posibil;
- b) asigurarea că rezultatele sunt prezentate clar, fără denaturări;
- c) evitarea senzaționalismului sau a interpretărilor înșelătoare, în special în comunicarea publică sau în massmedia;
- d) promovarea accesului liber la rezultatele cercetării și, acolo unde este cazul, la date, în conformitate cu principiile FAIR (identificabil, accesibil, interoperabil, reutilizabil). Cu toate acestea, accesul liber nu trebuie să aibă prioritate față de responsabilitățile etice;
- e) instituțiile sunt încurajate să ofere infrastructură pentru stocarea securizată a datelor și partajarea responsabilă a acestora, în timp ce cercetătorii sunt așteptați să includă planuri de gestionare a datelor în documentația proiectelor lor.

(5) Doar cei care au adus o contribuție științifică substanțială ar trebui enumerați ca autori. Autoratul onorific sau autorul fantomă este inacceptabil din punct de vedere etic.

(6) Cercetătorii trebuie să își asume responsabilitatea pentru corectarea erorilor sau omisiunilor care afectează fiabilitatea lucrărilor publicate. În cazurile de greșeli grave, trebuie inițiate proceduri formale de retragere. Acest lucru menține încrederea în dosarele științifice și asigură responsabilitatea.

(7) Cercetătorii trebuie să se asigure că toate datele cu caracter personal sunt:

- a) colectate în mod legal și echitabil;
- b) depozitate în siguranță și accesibile numai personalului autorizat;
- c) prelucrate în conformitate cu legislația privind protecția datelor, inclusiv GDPR;
- d) păstrate doar atât timp cât este necesar pentru scopul cercetării.

(8) Cercetătorii trebuie să obțină aprobarea Comitetului/Comisiei de etică relevant/e înainte de a colecta date cu caracter personal sau sensibile.

ARTICOLUL 6 Conflicte de interese și independența cercetării (1) Menținerea independenței cercetării și a obiectivității rezultatelor necesită o gestionare atentă a conflictelor de interese concrete sau potențiale. Acestea pot apărea din relații personale, financiare, instituționale sau politice care compromit sau par să compromită neutralitatea procesului de cercetare. Cercetătorii trebuie să se mențină independenți față de orice presiuni, astfel încât să nu fie afectată calitatea cercetării, dar nici interesul public sau interesele legitime ale altor persoane.

(2) Cercetătorii trebuie să identifice, să declare și să gestioneze în mod activ orice potențiale conflicte de interese în fiecare etapă a procesului de cercetare. Această obligație include dezvăluirea de:

- a) legături financiare cu finanțatori sau beneficiari;
- b) relații personale cu colaboratorii sau participanții;

c) presiuni instituționale sau angajamente ideologice.

(3) Cercetătorii trebuie să reziste oricăror încercări de interferență sau presiune din partea finanțatorilor, sponsorilor sau instituțiilor care ar putea influența întrebările de cercetare, metodele, analiza sau interpretarea rezultatelor. Contractele și acordurile de finanțare trebuie să includă clauze care să protejeze libertatea academică și dreptul de a publica rezultatele, indiferent de rezultat.

(4) Instituțiile de cercetare trebuie să stabilească proceduri clare pentru raportarea și gestionarea conflictelor de interese și trebuie să se asigure că cercetătorii sunt instruiți să le recunoască și să le gestioneze în mod corespunzător. Nedezvăluirea conflictelor de interese relevante constituie o încălcare a integrității cercetării și poate duce la sancțiuni etice.

ARTICOLUL 7 Formarea în etică și integritate Organizațiile de cercetare au obligația de a organiza programe continue de formare în etică și integritate sub formă de cursuri, ateliere sau module online acreditate. Formarea este obligatorie la începutul carierei de cercetător (doctoranzi, postdoctoranzi, noi angajați) și trebuie actualizată periodic, cel puțin o dată la 4 ani, pentru tot personalul CDI. Participarea la aceste programe este obligatorie pentru toți cei implicați în cercetarea socioumană. Programele de formare trebuie să includă gestionarea conflictelor de interese, prevenirea plagiatului și responsabilitățile etice asociate funcțiilor de conducere și mentorat.

ARTICOLUL 8 Evaluare, monitorizare și sancțiuni (1) Aplicarea prezentului cod este monitorizată de Consiliul Național de Etică a Cercetării Științifice, Dezvoltării Tehnologice și Inovării și de comisiile de etică din cadrul organizațiilor de cercetare.

(2) Orice persoană poate semnala abateri de la etica cercetării, cu garanția confidențialității.

(3) Abaterile de la prezentul cod de etică se sancționează conform procedurilor și sancțiunilor prevăzute de Codul de etică și bună conduită în CDI al personalului CDI din organizațiile de cercetare și de legislația națională aplicabilă.

(4) Persoanele care semnalează abateri (avertizorii de integritate) beneficiază de protecție împotriva represaliilor.

ARTICOLUL 9 Dispoziții finale (1) Prezentul cod completează Codul de etică și bună conduită în CDI al personalului CDI din organizațiile de cercetare.

(2) Revizuirea periodică este obligatorie pentru a reflecta evoluțiile științifice și etice.